

Jen Büreejtōn
Dieter F. Uchtdorf

Rikakpilōklōk eo Kein Karuo
ilo Büreejtonji eo Kein Kajuon

Etetal ilo Juon Jekjek in Doulul

Konañin ke kar roñ jabōn kōnnaan eo ej ba bwe armej eo me ej jōbwābwe ej āinwōt etetal ilo doulul ko?

Jan L. Sounman juon psychologist in German, eaar kōṅnaan lale eḷaṅñe menin eaar ṁool. Eaar bōk jet ro rej bōk kuṅaer ilo juon ekkatak ṅan juon eria in bukwin wōjke ekilep im ṅan āne jemaden in Sahara im kar kōjerbal juon kein ba kajien ṅan lale ia eo raar etal ie ḷok. Eaar ejjeḷok aer compass ak jabdewōt kain. Naan in kōmeḷeḷe ko ṅan er raar ḷam waan: Etetal ilo juon ḷain jimwe ilo iaḷ eo kar kwaḷoke.

Dr. Souman tok ālik kar kōmeḷeḷeik ta eo eaar waḷok. “[Jet] iaer raar etetal ilo juon raan ekōdōdo, kōn an aḷ pinjak ilo tulikin kōdō ko [im kōn ejjeḷok jikin imaan loe]. . . . [Raar] aolep etetal ilo doulul ko, kōn [jet] iaer raar etetal ion iaḷ eo aer make ilo jab kar kile.” Ro jet raar bōk kuṅaer raar etetal ilo an aḷ kar romaak, kōn an ettoḷok jikin ko loi. “Menin . . . eaar ḷoor juon iaḷ eka-nooj in jimwe.”¹

Ekkatak in kar āliji jān ro jet kōn jekjek ko roktak jān doon.² Aolep raar kwaḷok ejja tōprak ko wōt.

Ilo an ejjeḷok kōkḷaḷ ko loi, armej ro rej āinwōt ñe rej etetal ipeḷaakin doulul ko.

Kōkḷaḷ ko jen Jeje Ko Rekwojarjar

Ilo an ejjeḷok kōkḷaḷ ko ilo jetōb, armej rej jōbwābwe barāinwōt. Ilo an ejjeḷok naan an Anij, jej etetal ipeḷaakin doulul ko.

Jimor āinwōt kajjojo armej im āinwōt jukjukinpād ko, jej lo joñan in āliji im bar āliji ilo aolep tōre in bōk eddo jān jinoin iien. Ke jej luuji naan in Anij, jej barāinwōt jōbwābwe.

Menin ej ṁool un eo Irooj eaar kakien Liai ṅan jilkin-ḷok ḷōṁaro nejin ṅan Jerusalem ṅan piliej ko rejnibō-rōrō. Anij eaar jeḷā bwe ro ineen Liai naaj kar aikuji kōkḷaḷ ko rej lōki—jikin ko an bōk meḷeḷe—me naaj kar letok juon unin tōl remaroñ kar kōjerbale ṅan jokālet eḷaṅñe raar pād ilo iaḷ eo.

Jeje ko rekwojarjar rej naan an Anij. Kōkḷaḷ ko an Anij me rej kwaḷok iaḷ eo jej aikuji etal ie ṅan maroñ epaakeḷok ad Rilōṁqor im tōpar menin kōttōpar ko raorōk.

Kōkḷaḷ eo an Kweilok eo Eḷap

Naan in kōmeḷeḷe ko kar litok ilo kweilok eo eḷap rej bar juon kōkḷaḷ eo me emaroñ jipañ kōj jeḷā eḷaṅñe jej pād ilo iaḷ eo.

Jet ien ij kajjitök ippa make, “Iaar ke roñjake naan ko kar litok jän emḡmaan ro im kōrā ro raar kōnono ilo kweilok eo eḷap ej kab ḡōj an Kabuñ in? Iaar ke bar riiti naan ko aer? Iaar ke kejöklokjenḡ kaki im kar kōjerbali ḡnan mour eo aō? Ak iaar ke lemōñōñō kake kōnono ko remḡman im kowaani ḡnan kōjerbali ennaan ko aer reimḡwe ilo mour eo aō make?”

Bōlen ilo ami kar roñjake ak riit, komḡ kar je juon ak ruo kakememej. Bōlen komḡ kar kōmḡmane juon kallimur ḡnan kōmḡmane jet men ko remḡmanlok ak oktak. Baj ḷōmḡnak kōn ennaan ko an kweilok eo eḷap ej jemḷok lok. Elōñ raar kōketak kōj ḡnan kōkajoorlok baamḷe ko ad im kōkḡmanḡmanlok ḡmare ko ad. Māākjin eo an *Liaona* ej barāinwōt pedped ioon aorōk kein indeeo, kōn elōñ kakobaba ko kōjerbali ḡnan kōjeramḡman mour ko ad.

Jej ke kanooj lali im kōjermal kapilök in eḷap tokjen? Jej ke kile im etetal ḡmaanlok ḡnan kōkḷal kein rej ḡool im aorōk?

Uwaak eo ḡnan Jōbwābwe

Kōkḷal ko ilo jetōb rej aorōk ḡnan dāpij kōj ilo iaḷ eo eaidiñ im aidik. Rej letok tōl eo ealikkar ḡnan iaḷ eo jej aikuj ilok ie lok—bōtaab eḷaññe wōt jej kili im jibadōklokki.

Eḷaññe jej jumae ḡnan tōl jän kōkḷal kein, rej erom ejjelok meḷeḷeier, men ko rōtooḷok me ejjelok aer jibadbad bōtaab ḡnan kakkure jokkun wōt juon an mour.

Ejjab bwe ḡnan tōl wōt jän kōḷmenlokjenḡ ko ad.

Ejjab bwe ḡnan wōr jibadbad ko remḡman tata.

Ejjab bwe ḡnan pedped wōt ioon ḷōmḡnak ko ad make.

Jekdoḡn ñe jej ḷōmḡnak jej ḷoor iaḷ eo eaidiñ an jetōb, ilo an ejjelok kōkḷal ko remool ḡnan tōl kōj—ilo an ejjelok tōl eo an Jetōb—jenaaj āinwōt jōbwābwe.

Jooj en, kōn menin, kōpellok mejād im lo kōkḷal ko in jouj eo an ad Anij eaar litok ḡnan Anij ro Nejin. Jooj en riit, roñjake, im kōjermal naan eo an Anij. Jooj en jar kōn bōro emool im roñjake im ḷoor imḡwe ko an Jetōb. Ālkin ad kar kile kōkḷal ko an lañ kar litok jän Jemedwōj Ilañ eo ej iakwe, jej aikuj kōmḡmane iaḷ eo ad kōn er. Jej aikuj barāinwōt kōmḡmani kajimḡwe ko an iaḷ eo ilo ad jitōñlok kōj make ḡmaanlok ḡnan kōkḷal ko ilo jetōb.

Ilo wāween in, jejamin jōbwābwe ipeḷaakin

doulul ko bōtaab etetal kōn lōke im ḡool ḡmaanlok ḡnan kōjeramḡman eo eḷap an lañ me ej jolet eo an aolep ro rej etetal ilo iaḷ eo eaidiñ im aidik an rikaḷoor an Kraist.

KAKEEMEMEJ KO

1. Lale Jan L. Souman im ro jet, “Walking Straight into Circles,” *Current Biology*, vol. 19 (Jept. 29, 2009), 1538–42.

2. Lale, ḡnan waanjoñak, Robert Krulwich, “A Mystery: Why Can’t We Walk Straight?” npr.org/blogs/krulwich/2011/06/01/131050832/a-mystery-why-can-t-we-walk-straight.

KATAKIN JÄN ENNAAN IN

Ilo amḡ ḡmaanjabpopo ḡnan katakin jän ennaan in, komaroñ etali jeje ko rekwojarjar ko ḡnan waanjoñak ko an armej ro me raar tōl jän kōkḷal ko ilo jetōb ak armej ro me raar jōbwābwe ilo doulul ko. Komaroñ jino ek-katak eo amḡ kōn eoon kein: Bōnbōn 14:26–33; 1 Nipai 16:28–29; Alma 37:38–47. Eḷaññe kwoj eñjake imḡwe, komaroñ kwaḷok meḷeḷe ko jän waanjoñak kein ippān ro kwoj katakin. Kajjitök ippāer ta eo jemaroñ katak jän bwebwenato kein.

JODIKDIK RO

Kōkḷal ko ḡnan Kwe

Būreejtōn Uchtdorf ej kōmeḷeḷeik kweilok eo eḷap im jeje ko rekwojarjar āinwōt kōkḷal ko me rej jipañ kōj joḷok jōbwābwe eo ilo jetōb. Kejöklokjenḡ kōn kōkḷal ko jet ilo jetōb me eaar wōr kareel im kar tōl mour eo amḡ. Je eñjake ko amḡ ilo jōnōḷ eo amḡ. Kout kein jän Būreejtōn Thomas S. Monson emaroñ jipañ kwe:

“Kōjeramḡman ko an petriak eo amḡ enaaj tōl eok ilo boñōn eo emaroktata. Enaaj tōl eok ilo kauwōtata ko an mour. . . . Kōjeramḡman eo am ejjab lemlem ilo jejjet im kakkoḡkoḡ. Ejjab aikuj likūt ilo jikin pija ak kamejeje kake. Ak, ej aikuj in riiti. Ej aikuj in iakwe. Ej aikuj in ḷoore.”

“Your Patriarchal Blessing: A Liahona of Light,” *Ensign*, Nob. 1986, 66.

“Jemedwōj Ilañ ejjab jilkin tok kōj ioon juon ito itak an indeeo ijjelokin letok jipañ ko bwe jen maroñ bōk tōl jän E ḡnan lale bwe jen kōjparok ilo ad jepḷaak. Ij kōnono kōn jar. Ij kōnono barāinwōt kōn unoojdikdik ko jän ainikien eo emera, im dik.”

“Iäekwōj eo an Mour,” *Liaona*, Māe 2012, 92.

Imaroñ Lo Iaļ eo Aō

Būreejtōn Uchtdorf ej ba bwe jej aikuj ļoor kōkļaj ko ilo jetōb kōnke renaaj jipañ kōj kālet jimwe eo im epaakeļok Rilomqor eo. Jet iaan kōkļaj kein rej jar, jeje ko rekwojarjar, kweilok eo eļap, im *Liaona* eo.

Ippān baamļe eo aņ, riiti juon kōnono jān kweilok eo eļap āliktata. Ta eo rikōnono eo eaar elmakote me jej kōmņane nān pād wōt ilo iaļ eo ejimwe? Kōmņani menin kōttōpar ko ippān baamļe eo ami nān kōjerbal ta eo kwar katak.

Tōmak, Baamle, Deor

Lañlōn ilo Menmenbwij an Baamle

Lukkuun jar im ekkatak kōn kein katak in im, ñe ekkar, ekōnono kake ippān jejtōr ro komij loļok. Kōjberbal kajjitōk ko ñan jipañ eok kōkajoorļok jejtōr ro am̄ im ñan kōm̄man bwe Doulul eo an Kōrā en mōttan eo emourur tata ilo mour eo am̄i make. Ñan meļeļe ko reļļapļok, etal ñan reliefsociety.lds.org.

Elder Russell M. Nelson an Doulul eo an Joñoulruo Rijilōk ro eaar katakin bwe Jetōb eo an Elijah ej “waļok tok eo an Jetōb Kwojarjar kwaļok kaṃool eo an paotok eo an baamle ekwojarjar.”¹

Jerbal eo ad ainwōt membōr in Kabuñ eo an kar kōjeļlaaktok an Kraist, ewōr ippād bujen eddo eo ñan pukōt rūtto ro ad im leļok ñan er kaiñi in lōmōṃor ko an kōjpeļ eo. Er ilo ejjelok kōj jab maroñ “weepān makelok iaer” (Hibru 11:40), im kōj jejjab maroñ erom weppān ñe ejjab er (lale D&C 128:15).

Jerbal in menmenbwij an baamle ej kōpooj kōj ñan kōjeram̄man ko an mour indeeo im jipañ kōj kōļapļok tōmak eo ad im jimwe ad make. Menmenbwij an baamle ej juon mōttan aorōk an mijen eo an Kabuñ in im kōm̄man bwe en pidodo ñan jermal in lōmōṃor eo im mour ainwōt Anij ñan aolep.

Būreejtōn Boyd K. Packer, Būreejtōn jen Doulul eo an

Joñoulruo Rijilōk ro, eaar ba: “Ñe jej pukōt laajrak ko an baamle ko ad make jej erom itoklimo kaki eļapļok jān āt ko wōt. . . . Itoklimo eo ad ej oktak ñan būruwōd ñan ro jemād— jej pukōt lo er im ñan jeļā kajier im ñan jermal ñan er.”²

Jān Jeje ko Rekwojarjar

Malakai 4:5–6; 1 Korint 15:29; D&C 124:28–36; 128:15

Jān Bwebwenato eo Ad

Rikanaan Joseph Smith eaar katakin, “Eddo eo eļaptata ilo laļ in me Anij eaar door iood ej ñan pukōt rimej ro ad.”³ Jemaroñ jermal ainwōt ribōk jikin ilo tampeļ eo ñan rūtto ro ad remej im kōm̄mani kaiñi ko remenin aikuj ñan er.

Sally Randall jen Nauvoo, Illinois, eo ļaddik eo nejin 14-iiō dettan eaar mej, kar lo kaenōm̄man eļap ilo kalim̄mur eo an baamle ko indeeo. Ālkin an ļeo pālen kar peptaj kōn ļaddik eo nejier, liin

eaar jeje ñan ro nukin: “Ej juon men eo eaiboojoj bwe kōm . . . maroñ peptaj kōn aolepān rimej ro ad [rūtto ro] im lōmōṃoren er likļok ñan joñan eo jemaroñ bōk kōn er.” Innām liin eaar kajjitōk ippān ro nukin ñan jilkinļok ñan e meļeļe ko kōn ro rūtto ro aer, ba, “Ij kajieoñ kōm̄mane ta eo imaroñe ñan lōmōṃoren [baamle eo ad].”⁴

KAKEMEMEJ KO

1. Russell M. Nelson, “A New Harvest Time,” *Liahona*, Juļae 1998, 34.
2. Boyd K. Packer, “Your Family History: Getting Started,” *Liahona*, Nov. 2011, 17.
3. *Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith* (2007), 475.
4. *Lale Daughters in My Kingdom: The History and Work of Relief Society* (2011), 20–21.

Ta Eo Imaroñ Kōm̄mane?

1. Ekōjkan aō maroñ jipañ sister ro ij mije er ñan kōm̄mane menmenbwij an baamle?
2. Ij ke ļoṃke bwebwenato eo aō make?